

TÜSİAD
YÖNETİM KURULU BAŞKANI
ÜMİT BOYNER'İN
KAYSERİ SANAYİ ODASI
KONUŞMASI

19 Nisan 2012

Kayseri Sanayi Odası

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul -Türkiye
Ankara: İnan Cad. No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara -Türkiye
Brüksel: 13. Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C.20037-USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris France

Tel: +90 (212) 249 19 29
Tel: +90 (312) 468 10 11
Tel: +32 (2) 736 40 47
Tel: +1(202) 776 77 70
Tel: +49 (30) 288 786 300
Tel: +33 (1) 44 43 55 35

Faks: +90 212 249 13 50
Faks: +90 (312) 428 86 76
Faks: +32 (2) 736 3993
Faks: +1 (202) 776 77 71
Faks: +49(30) 288 786 399
Faks: +33 (1) 44 43 55 46

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org

www.tusiad.org

Sayın Başkan, Kayseri Sanayi Odası'nın değerli üyeleri, saygıdeğer basın mensupları,

Bu ayki Yönetim Kurulu Toplantımızı Kayseri'de yapmaktan büyük mutluluk duyuyoruz.

Kayseri bize kurum olarak hiç de yabancı bir şehir değil tabii. Hatta Sabancı'dan, Özilhan'a, Boydak'tan Kibar'a, Karamancı'dan Akçakayalıoğlu'na kadar kurucularımızın, başkanlarımızın ve üyelerimizin listesine baktığımızda aklımıza o meşhur fıkra geldi.

Biliyorsunuz bir Kayseri'liye nereden olduğu sorulduğunda Kayseriliyim dememiş. Arkadaşı "neden böyle yaptın" diye sorunca da "daha yeni tanıştık övünmek istemedim" demiş. Onun gibi TÜSİAD'ın adı da Kaysiad olabilirmiş.

Bu durumda biz aslında yabancı bir yerde toplanmıyoruz. Kendi evimizde yakın dostlarla buluşuyor, konuşuyoruz. Türk özel sektörünün ortak sorunlarını, ekonomiye bakışını gözden geçireceğiz. Bildiğimizden çok farklı bir dünya ekonomisinde rekabet ederken nelere dikkat etmemiz gerektiği hakkında düşüncelerimizi karşılıklı olarak paylaşacağız.

Tabii ayrıca kimin bir kaşığa daha fazla mantı sığdırabileceği konusunda da tetkiklerde bulunacağız.

Değerli konuklar,

Şaka bir yana, Kayseri bugün Türkiye iş dünyasının kalbinin attığı en önemli kentlerimizden biri. İhracatta 12. sırada yer alıyor. Türkiye'deki ilk 500 sanayi kuruluşu arasında 16 Kayserili firma var. Şehrin dinamizmini göstermesi açısından şu rakamı da vermek istiyorum. 1980-2010 arasında Kayseri'de kentsel nüfus artışı yüzde 194 düzeyinde olmuş, yani iki katına çıkmış.

Bu enerjinin ve arkasındaki müteşebbis ruhun sonuçları da herkesin gözü önünde. Ülkelerden çok şehirlerin, şehirlerden çok şirketlerin küresel dünyada sivrildiği bir dönemde küresel ekonomideki gelişmeler ışığında Türkiye'yi burada birlikte tartışmak, deneyimlerimizi, vizyonlarımızı karşılaştırmak bize bu nedenle önemli geliyor.

Kayseri'nin büyümesi, dinamizmi hakkında raporlar yazılıyor, Le Monde gibi bir gazete tam sayfa ayırıyor, New York Times özel ilgi gösteriyorsa elbette burada kayda değer bir şey gerçekleşiyor demektir. Ancak bir gücü, değeri elde etmek kadar onu elde tutmak da önemli. Dolayısıyla hepimiz şehirlerimizin, şirketlerimizin geleceğini tasarlamaya başlamak zorundayız.

"Türkiye'de Büyümenin Kısıtları" çalışmamızda geleceği nasıl tasarlamamız, neler yapmamız gerektiği konularına eğildik. Ezcümle, rekabetçilik yarışında bir sıçrama yapabilmek için birçok ülkenin üretim gamında yer alan ürünlerle sınırlı kalmak yerine, teknolojik ve yüksek katma değerli ve özellikli ürünler üretmemiz gerekiyor.

Diğer bir ifade ile ülkemiz için daha rekabetçi olmanın ve bu sayede büyümenin önemli bir adımı, sanayimizi sıradan ürün üretmenin ötesine geçirebilmek. Bunu sağlayabilmek için de; başta eğitim olmak üzere, gerekli fikri haklar ve AR-GE yatırımlarını yapmamız şart.

Yüksek teknoloji ürünlerin üretilmesi kendiliğinden gerçekleşecek bir iş de değil. Ciddi ve köklü bir vizyon değişikliğini, öncelikler sıralamasını gerektiriyor. İş dünyamızın geleceğini

sahiplenmesi için bu vizyonu benimsemek, sürecin talep ettiği dikkat ve ihtimamı sergilemekten başka çaresi yok.

Şirketlerimiz açısından da yeni dünyaya uyum sağlamak kaçınılmaz bir zorunluluk haline geliyor. Şirketlerimizin %95'i aile şirketlerinden oluşuyor. Bu doğrultuda aile şirketlerinin temellerini güçlendirmek ve uluslararası standartlarda bir yönetim ve kontrol yapısına sahip olmalarını sağlamak, Türkiye ekonomisini sürdürülebilir kılmakla eş anlama geliyor.

Buna karşılık aile şirketlerimizin gelecek kuşaklara devrolma oranları hayli düşük. Dolayısıyla, aile şirketlerimizin sürdürülebilir bir başarı ile ticari ömürlerini uzatmaları için kurumsal yönetim ilkelerini içselleştirmelerini sağlamak durumundayız. Kurumsal yönetime doğru atılan her adım şirketin öncelikle üst yönetim kademesinde bir değişim başlatacak ve bu değişim yukarıdan aşağıya inen bir yapı içerisinde şirketin dönüşümünü sağlayacaktır.

Ancak dönüşüm sürecinde şirketin sahip olduğu değerler ve kurum kültürünün korunması gerektiği unutulmamalı, bugüne kadar aile şirketlerinin ayakta kalmalarını sağlayan bu değer ve kültür, gelecek kuşaklara mutlaka aktarılmalıdır. Tam da bu nedenle dönüşüm katılımcı bir süreç ile yaşanmalı, iletişim kanalları açık olmalı ve bilgi paylaşımı şeffaf bir yapı ile sağlanmalıdır.

Aile anayasası gibi uzlaşma kültürünü kuvvetlendirecek, aile bireylerinin hedef ve beklentilerini açık bir şekilde ortaya koyacak, en önemlisi muhtemel sorunlara karşı çözüm mekanizmalarını önceden belirleyebilecek yöntemler, aile şirketlerinin sahip oldukları değerleri koruyarak varlıklarını sürdürmeleri için elzemdir.

Bu bağlamda özellikle kayıtlı sermaye olarak işbirliğimizin, bölgesel dayanışma mekanizmaları kurmamızın ne denli önemli olduğunu da hatırlatmak isterim.

Biz TÜSİAD olarak, 1990'lı yılların başından beri, TÜRKONFED çatısı altında birleşen bağımsız ve gönüllü SİAD'ların oluşumuna, gelişimine ve örgütlenmesine destek veriyoruz.

Son yıllarda, Kalkınma Ajanslarının kurulup faaliyete geçmesi ile TÜRKONFED ile yeni bir projeye başladık. İş dünyası temsil örgütlerinin, Kalkınma Ajansları bölgeleri düzeyinde örgütlenmelerini hedefliyoruz. Böylece, iş dünyasının bölgesel düzeyde örgütlenerek bölge kalkınma politikalarına çok daha fazla sahip çıkmasını, daha katılımcı olmalarını amaçlıyoruz.

TR72 bölgesi için de, Kayseri, Sivas ve Yozgat iş dünyası temsil örgütlerinin biraraya gelerek bir federasyon oluşturmaları ve Orta Anadolu (ORAN) Kalkınma Ajansı ile çok daha etkili bir işbirliği platformu oluşturmaları diğer bölgelerde olduğu gibi arzumuzdur. Burada Kayseri SİAD'ın öncü bir rol oynayabileceğini düşünüyorum.

Değerli konuklar,

Bildiğiniz gibi Türkiye dış dünyada giderek BRICS adı verilen gruba dahil edilebilecek bir ekonomi olarak değerlendiriliyor. Henüz orada değiliz. Ancak olmamız için de hiç bir neden yok. Yeter ki, bugünkü başarılarımızın rehavetine kapılıp geleceğin çok farklı rekabet koşullarına uyum sağlamak için yapmamız gerekenleri ihmal etmeyelim.

Cumhuriyetimizin kuruluşunun yüzüncü yıldönümü olan 2023 yılında Türkiye'yi bu yükselen yıldızlar arasında saydıracaksak yapmamız gereken bellidir. Bir yandan bugünkü ekonomik performansımızı koruyabilmek için gereken kısa vadeli tedbirleri alırken, diğer yandan da uzun vadede Türkiye ekonomisini teknoloji ürünlerinde ihtisaslaşmış, nitelikli ve üretken iş gücüyle dünya piyasalarında rekabet edebilen bir konuma taşımak zorundayız.

Ne bugünün ne de yarının işini ihmal etme lüksüne sahibiz.

Geçtiğimiz iki yılda ekonomik büyümede dünyanın liderleri arasına girdik. Ancak bu büyüme başarısı, cari açık sorunu ve finansal istikrara ilişkin riskler nedeniyle bir yandan da endişelere neden oldu. Her ne kadar Merkez Bankası'nın önlemleri sonucunda geçen yılın son çeyreğinde ekonomimiz biraz soğumaya başladıysa da hala yapısal bir sorun ortada duruyor.

Küresel likidite ve küresel risk iştahının yüksek olduğu dönemlerde, sermaye hareketlerini kontrol etmenin zorluğu nedeniyle, Türkiye hızlı kredi büyümesini izleyen yüksek büyüme dönemlerine giriyor. Likidite ve küresel risk iştahı koşulları olumsuzla döndüğünde, iç talebi kontrol altına alıp, dış talep lehine dengelemeyi amaçlayan tedbirlerin etkisiyle büyüme hızı ciddi şekilde kısıtlanıyor.

Ayrıca, dış koşulların ekonomi üzerindeki etkisinin ağırlığı nedeniyle, iç talebin kontrolü giderek daha fazla esneklik ve uyum hızı gerektiriyor. Bu açıdan bakıldığında, büyüme ve cari açık, büyüme ve enflasyon, enflasyon ve döviz kurları ilişkileri de yüksek hassasiyet kazanıyor.

Bu yılın başından itibaren, ekonomi yönetiminin aldığı tedbirlerin sonucu olarak önümüze fırsat ve tehditlerle dolu bir tablo çıkıyor. İhracat büyüme hızımızın artıyor olması kuşkusuz çok olumlu bir gelişme. Aynı şekilde, Avrupa pazarındaki sorunlar nedeniyle bu bölgeye yönelik ihracatımız istenilen ölçüde artmaz, hatta bir ölçüde azalırken, yeni ihracat pazarlarına yönelik çabalarımızın sonuç vermesi, ihracatımızın bu yeni bölgelerde hızla artması sevindirici bir eğilimdir. Burada, ihracatçımızın uyum yeteneği ve esnekliği takdire şayandır.

Diğer yandan, bu resmin çok net görülemeyen iki bölümü daha var. Birincisi, nominal kur düzeltmeleri sonrasında sağlayabileceğimiz ihracat performansını, kurun yardımı olmadan nasıl sürdürebileceğimiz hayli müphem. Rekabetçiliği kurla sağlamak, ülkemiz ekonomisinin mevcut yapısı itibarıyla çok zor. İç talep ve üretimin yapısı, gelişmiş ekonomilerdeki talep ve pazar sıkıntıları dikkate alındığında, bu tür düzeltmeler kısa sürede enflasyon tarafından bertaraf ediliyor. Geriye tehlikeli bir kur-enflasyon-beklenti mekanizması kalıyor.

Bu döngünün, kalıcı ve yapışkan hale gelmesi riski, kanımızca Türkiye ekonomisi açısından en büyük tehlikelerden birini oluşturmaktadır.

Resimde, bulanık olan ikinci bölüm ise, bu yeniden dengeleme çabasının, yani iç talepten dış talebe yönelmenin, GSYH artışındaki yavaşlamayı ne ölçüde ve ne kadar sürede tazmin edebileceği ve yüksek büyüme hızlarına yeniden nasıl çıkılacağına ilişkindir.

Türkiye'nin sosyal ve ekonomik refahını arttırmak için yıllık %5 - 6 oranında büyümesi gerektiğini biliyoruz. Bu bağlamda, Türkiye, ekonomik ve sınai kalkınmasını sürdürme noktasında zorlu bir denklemle karşı karşıyadır. Bir yandan büyümek, öte yandan da kalkınmak için çözüm üretmek zorundadır.

Bu bağlamda, TÜSİAD olarak, yeni teşvik paketine büyük önem veriyoruz. Açıklanan paketin adil rekabet unsurları ile çelişmeden bölgesel kalkınmaya katkı sağlamasını, ölçek ekonomisini

özendirmesini ve yenilikçilik kapasitesini güçlendirmesini bekliyoruz. Her teşvik uygulamasının amaçları doğrultusunda, belli süreler içinde bir tür “sağlamasının” yapılması ve geliştirilmesi de beklenir. Bu da beklentilerimiz arasındadır.

Salı günü açıklanan tasarruf teşvik paketi ise Türkiye ekonomisinin yeniden dengelenmesi ve yapısal sorunlarına çözüm zemini sağlanması anlamında yeni olumlu beklentiler oluşturdu. Bir yandan gönüllü tasarrufları teşvik eden, diğer yandan da zorunlu tasarruflar yoluyla soruna katkıda bulunmayı hedefleyen paketin kısa zamanda tasarruf-yatırım dengesini olumlu yönde etkileyebileceğini umuyoruz. Ayrıca, tasarrufların finansal varlıklara kanalize edilmesi yönündeki çabaların da, finansal sistemin derinliğine ve sağlığına katkı sağlayacağını düşünüyoruz.

Elbette, teşvik uygulamaları, kamu maliyesi açısından önemli boyutlara sahip. Bugün için, bütçe uygulamaları ve kamu maliyesi görünümü anlamında bir çok ülkenin gıptayla izlediği bir tablo çizdiğimiz aşıkâr. Ancak, bütçe performansının, geçici gelirlere ve ekonominin genel performansını yakından takip eden dolaylı vergilere hassasiyetini de akılda tutmamız gerektiğini düşünüyorum.

Bu açıdan, önümüzdeki dönemlerde verimliliği düşük, sosyal refaha katkısı sınırlı her türlü kamu harcamasından kaçınmamızın çok önemli olduğuna inanıyorum. Kaldı ki, bu anlamda sağlanacak disiplin, cari açık sorununa ve uluslararası emtia fiyatlarının etkisiyle son günlerde güçlenen enflasyon baskılarıyla mücadeleye de olumlu katkı yapacaktır.

Bu arka plana göre Türkiye nasıl bir ekonomik modelle rekabetçiliğini artırmalı ve sürdürülebilir büyüme sürecine girmelidir? Yeni dünya önümüze nasıl bir sentez getirecek ve en önemlisi bizim bu değişimde rolümüz ne olacak? Bu soruların cevaplarını birlikte bulmak ve ona göre de strateji üretmek zorundayız.

Değerli konuklar,

Tam bu noktada hem tüm toplumumuz hem de iş dünyası açısından en hassas konuya geliyoruz: Yani eğitime, bu eğitimin niteliğine, sistemin 21. Yüzyılda gereksindiğimiz nitelikte bireyleri yetiştirip yetiştiremeyeceğine.

Kayseri'nin eğitim konusundaki tarihi sicilini biliyoruz. Dünyada ilk uygulamalı eğitim veren tıp okulu unvanına sahip Gevher Nesibe Sultan Medresesi 1205 yılında bu kentte kurulmuştu. Eğitim konusunda üstün bir duyarlılık yansıtan bu geleneğin halen devam ettiğine eminim.

Yakın zamanda, epeyce tartışmaya da yol açan bir eğitim reformu Türkiye Büyük Millet Meclisi'nden geçti. Biz yasa tasarısı hakkında görüşlerimizi dile getirdik. Önümüzdeki dönemde Türkiye'nin önüne koyduğu büyüme ve kalkınma vizyonuna paralel olarak eğitimin niteliği, kapsamı, hatta eğitimcinin eğitimini de kapsayan yeni bir reform sürecini arzuluyoruz.

Böylesine önemli ve geleceğimiz açısından hayati bir konuda toplumsal katılıma, tartışmaya ve katkıya ihtiyacımız olduğuna inanıyoruz.

21. yüzyılın ekonomik yapısı kurulurken tüm ülkeler eğitim seferberliği içine girme gereği hissediyor. Bizim de tüm enerjimizle özellikle bu konuya odaklanmamız şart. Türkiye'nin doğal hammadde kaynakları yok, doğal gaz ve petrol yatakları da yok. Yegane büyüme gücümüz insan kaynağımız. Hal böyleyken, zorunlu eğitimin süresi kadar, öğrencilerimize 21.

Yüzyılda dünyayla boy ölçüşecek becerileri, bilgiyi ve donanımı vermek, geleceğimizi şekillendirecek en hayati unsurlar olarak karşımıza çıkıyor.

Biz ancak düşünmeyi, sorgulamayı, çözüm bulmayı beceren bir işgücüyle dünya ekonomisinde kayda değer bir mesafe kat edebiliriz. Kısacası eğitim sistemimizde öğrenciye yüklediğimiz bilgiler kadar, işletim sisteminin iyi çalışmasına da dikkat etmek zorundayız.

Dünyada eğitimin niteliği için konulan çıtanın sürekli yükseldiğini dikkate almak zorundayız. Bilgi toplumu olma hedefiyle 21. yüzyıl insanını yetiştirebilmek, eğitim sistemlerinin asli görevi. Bilginin hızlı yayılımı ve teknolojik gelişmeler, bireylerin geniş bir beceri seti ile donanmasını gerektiriyor.

Belli disiplinlere yönelik yetkinliklerin yanında yaratıcılık, analitik ve eleştirel düşünme, iletişim ve sorun çözme gibi beceriler eğitiminin kazandırması gereken en önemli özellikler olarak öne çıkıyor. İnovasyonda yetkinleşmenin ancak bu becerilere sahip insanlarla mümkün olduğunun farkında olan ülkeler, eğitimlerinin içeriğini, pedagojisini ve değerlendirme yöntemlerini bu bakışla gözden geçiriyor.

Ülkemizde ortalama eğitim kalitesinin düşüklüğü, uluslararası karşılaştırmalarda ön plana çıkıyor. OECD tarafından üç yılda bir düzenlenen, okuma becerileri, matematik ve fen okuryazarlığını ölçen PISA testinde (2009) ülkemiz 34 OECD ülkesi içinde 32. sırada. Çocuklarımıza yabancı akranlarına nazaran temel becerileri yeterli düzeyde kazandıramıyoruz. Araştırmalar, ülkelerin PISA'dan aldıkları sonuçlarla sürdürülebilir ekonomik büyümeleri ve rekabet endeksinde buldukları derece arasında güçlü bir ilişki olduğuna işaret ediyor.

PISA sonuçlarındaki bir başka kaygı verici husus, ülkemizde okul türlerine göre performanslar arasında ciddi farkların bulunması ve okullar ve okul türleri arasında sosyoekonomik ayrışmanın yoğun olması. Buna, iller ve bölgeler arasındaki niceliksel dengesizlikleri eklediğimizde, eğitimde eşitsizliğin hem nitelik hem de nicelik olarak üzerine eğilmemiz gereken bir konu olduğunu söyleyebiliriz.

İçerik olarak eğitimin niteliğinin geliştirilmesini tartışırken, beceri ve yetkinliklerin öğrencilere kazandırılmasında en önemli rolü üstlenen eğitimciler ve öğretim yöntemlerine de eğilmemiz gerekiyor. Yeni öğretim modellerinde öğretmenlerin yol gösteren, öğrenmeyi öğreten rolleri ön plana çıkıyor.

Buna göre öğretmenlerin eğitimleri, atanmaları, mesleki gelişim ve doyumları konusunda kapsamlı bir reform yapılması, eğitimin niteliğini doğrudan etkileyecek.

Öğrenme-öğretme süreçlerine etkisi bakımından dikkate değer bir diğer unsur ise teknoloji. Teknolojinin, eğitimde niteliği artırma yönünde bir araç olarak kullanılması bilgi toplumuna ulaşmamızı hızlandıracaktır. Pilot olarak başlatılan FATİH Projesi'ni önemsiyoruz. Projenin yurt çapındaki başarısı, “zengin teknoloji ile zengin içerik” buluşabildiği ve öğrenciler kadar öğretmenler ve aileler de teknolojik dönüşümün etkili birer paydaşı olabildiği oranda artacaktır.

Kısacası eğitim sistemimizde teknik değişiklikler kadar temelden bir yaklaşım ve zihniyet değişikliğine de ihtiyacımız var.

Değerli konuklar,

Bu zihniyet değişikliği gereksinmesi yalnızca eğitim anlayışımızda, öğretim sistemimizde zuhur etmiyor. Bunların ötesinde ve üzerinde hukuk, adalet ve demokrasi anlayışımızda da kendini gösteriyor.

Sanki milattan önceye aitmiş hissiyle konuşuyorum neredeyse, ama bu konuları tartışırken mutlaka Kopenhag kriterlerinden bahsetmemiz gerekiyor. Hatırlayacağınız gibi Kopenhag kriterleri

1. İstikrarlı ve kurumsallaşmış bir demokrasinin varlığını,
2. Hukuk devleti ve hukukun üstünlüğünü,
3. İnsan haklarına saygıyı,
4. Azınlıkların korunmasını

içerir. Bu kriterleri hangi araçlarla gerçekleştireceği her ülkenin kendi koşullarında bulacağı özgün çözümlere bağlı.

Ancak Türkiye’de yatırım yapmak isteyecek Batılı ya da Doğulu şirketler açısından da bu kriterlerin varlığı işlerinin selameti açısından bir sigorta sayılıyor.

Bu açıdan biz, yeni bir anayasa talebini yeni kitap eskisinden daha güzel olacağı için dile getirmediğimiz. Çeşitli akademisyenlerle yıllar süren ve pek çok eserin üretilmesini sağlayan çalışmalarımızın sonunda eldeki 1982 Anayasası’nın yamalarla düzelemediğini gördük. Kopenhag Siyasi Kriterleri’ni ancak yeni bir ruhla yazılmış bir metinle hayata geçirebileceğimizi tespit ettiğimiz için yeni anayasa çağrısında bulunduk.

Bu çağrıda bulunurken bir noktayı eklemeyi hiç ihmal etmedik. Yeni anayasanın mutlaka yeni olması gereken unsuru, cümleleri değil ruhudur.

Bir yirmi yıl daha geçtikten sonra “meğer çare yeni anayasa değilmiş, zihniyet değişmeliymiş” denmemesi için bugün yeni bir anayasa hazırlarken, o metne yeni ruhu verecek olan zihniyet değişikliğine de odaklanmalıyız.

Demokratikleşmenin anayasa dâhil mevzuat reformu ve zihniyet değişikliğini içeren toplu bir süreç olduğunu her daim hatırlamalıyız.

Zihniyet değişimi, devletin bireye, idarenin vatandaşa, siyasetin sivil topluma, devlet içindeki erklerin birbirlerine yaklaşımında yaşanmalıdır. Gizlilik, vatandaşların yönetime katılımına kapalılık, devletin bir bildiği vardır düşüncesi, herkes kendi işine baksın söylemi artık geçmişimizde kalmalıdır. Bizler, üreten, değer ve istihdam yaratan iş dünyası olarak zihniyet reformunda katılımcı, hatta öncü olmalıyız.

Yargı reformunun bu zihniyet değişikliğinin itici gücü olacağı kanaatindeyim. Türkiye’de her şey değişiyor zannederken çok az şeyin değiştiğini bize düşündüren olayların odak noktasında hep yargı var.

Bazen yargıya müdahale tartışmaları ile bazen yargının çağdaş insan hakları hukukuna uygun düşmeyen kararları ile. Ama yargı hep tartışmanın odağında. Yargıyı bu siyasi tartışmalarda hedef ya da özne olmaktan kurtarmak zorundayız. Bu tartışmalar, en çok yargıya zarar veriyor; vatandaşların yargıya güvenlerini ve kişisel güvenliklerine ilişkin inançlarını sarsıyor.

Bu nedenle yeni anayasada en önemli beklentimiz kuvvetler ayrılığını gerçek anlamıyla hayata geçirmesi ve yargı reformu için sağlam bir zemin oluşturmastır.

Değerli konuklar,

Yeni Anayasa ile ilgili yasama süreci 12 Eylül darbesi ve 28 Şubat müdahalesi sorumlularının yargı süreçlerinin başladığı bir döneme denk gelecek.

Askeri darbeler artık bu ülkenin siyasetinden ve siyaset anlayışından silinmelidir. Türkiye bir daha, ne kadar kötü yönetilirse yönetilsin darbeden, ya da siyaset dışı bir kurumdan medet ummamalıdır. İhtiyaç duyduğumuz şey kurtarıcılar değil, düzgün işleyen bir sistem oluşturmak, korkulardan, baskılardan, özgürlük düşmanlığından arındırılmış bir siyasi alan kurmaktır. Bu eğilimleri dışlayan bir zihniyete sahip olmaktır.

Son tahlilde, artık süresi hatırlanamayacak kadar uzun bir dönem askeri rejim altında yaşayan, en önemli siyasetçisi onbeş yıl ev hapsinde tutulan Birmanya, yeni adıyla Myanmar'da askeri rejimin yerini seçimlerde halkın desteğini almış siyasetçilere bıraktığı bir çağda yaşıyoruz.

Bu davaların tarihimizdeki tatsız ve derin izler bırakmış dönemlerle bir yüzleşme imkanı yaratacağını, bir hesabın verileceğini, çekilmiş ya da çektirilmiş olan acılara bir nebze merhem olacağını ümit ediyorum. Toplum olarak bu darbelerin yol açtığı yeni kırılmalar ve derin sorunlarla, dehşet verici cezaevi öyküleri ve hunharlıklarla da yüz yüze geleceğiz.

Darbeler yargılanırken aslında toplum olarak biz de bir muhasebe yapmak zorunda kalacağız.

Bu dönemde en önemli beklentimiz davaların hukuk çerçevesi içinde kalmasıdır. Türkiye ile benzer deneyimlerin yaşandığı Latin Amerika ülkelerinde olduğu gibi suçluları cezalandırırken toplumsal barışmanın koşullarını da yaratmaya özen göstermeliyiz inancındayım.

Hukukun ve adaletin ağır işleyen çarkları insanın yüreğini intikam almanın hazzı gibi soğutmayabilir, ama hiçbir zaman unutmamalıyız ki, toplumlar ve bireyler olarak sığınabileceğimiz yegane koranak da hukuk ve adalettir. Bu kez, bir yandan askeri darbe dönemlerinin suçları ve günahlarıyla hesaplaşırken, diğer yandan da evrensel hukuk kuralları içinde adalet dağıtan bir yargı düzenini nihayet tesis edebilmeyi başaracağımızı umuyorum.

Ülke ve toplum olarak dirliğimizin, düzenimizin ve refahımızın buna bağlı olduğunu düşünüyorum

Hepinize beni dinlediğiniz için teşekkür eder saygılar sunarım.